

Politična plačana v gotovini.

OBRRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek obrtništva Dravske banovine

„OBRRTNI VESTNIK“

Izhaja tedensko in sicer vsak
petek ter stane:

celoletno Din 40—
polletno Din 20—
posamezna številka . . Din 1—

Glasilo „Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani“, „Splošne zveze obrtnih
zadrug v Mariboru“ in obrtnih društev Dravske banovine.

Uredništvo in upravljalstvo: Ljubljana, Beethovnova ulica 10.

Nefrankirani dopisi
se ne sprejemajo. Rokopisi se ne
vračajo. Ponatiski dovoljeni le s
navedbo vira.

Štev. pri poštni hranilnici,
podružnici v Ljubljani 10.880.

XIII. letnik.

V LJUBLJANI, dne 21. novembra 1930.

Štev. 47.

Ivan Rebek, Celje:

Pripombe k »Osnovam za gospodarski program«

V rednem zasledovanju domače podjetnosti se opaža, da se naša splošna javnost le vse premalo zanima za vprašanje, kako doseči cilj, za katerim bi moralo naše časopisje stremeti in pritegniti k sodelovanju strokovnjakov vseh kategorij narodnega gospodarstva. Izjemo dela kolikor toliko edino le kmetijstvo. Našim agronomom se mora v tem oziru dati priznanje in pohvala. Ima pa to njihovo delo tudi uspeh, kakoršnega ne more pokazati nobena druga panoga. V interesu naroda kakor tudi celokupne države pa je, da se tudi druge gospodarske vrednote izpopolnijo kolikor je v danih razmerah mogoče. Saj so vendar vsi stanovi, najsi bo delavec ali bančni ravatelj, zainteresirani na tem, kako spraviti naše gospodarske nepravilnosti v sklad s potrebo celokupnega naroda. Zato bi se smelo pričakovati, da naše dnevno časopisje vsaj nekoliko intenzivneje zasleduje razprave v našem skromnem strokovnem časopisju, kajti le strokovni časopis more podati pravo sliko in mnenja, na podlagi katerega se potem stvar objasni in odloči o dotičnem vprašanju na eno ali drugo stran.

V tem oziru želim dati svoje pripombe k člankom g. Milivoja Saviča, katere je prinesel Trgovski list z dne 4. in 6. t. m. pod naslovom »Osnove za gospodarski program«. Za vsako inicijativo, ki jo poda kdorkoli, moramo biti hvaležni, osobito če izide s tako merodajnega mesta. V člankih, ki jih prinaša Trgovski list, obravnava g. Savič različne obrti in panoge našega gospodarstva. Med drugim navaja tudi torbarsko obrt. Ravno za to podjetje se je nekdo že angažiral in sicer strokovnjak, ki je bil vodja nekega podjetja že v tujini. Podjetje je bilo tudi dovolj financirano, a vseeno ni uspelo. Ob času, ko je razpisala železniška uprava torbice za svojo porabo, je bilo potem obrtne organizacije podjetje opozorjeno na razpis, ali podjetnik je udeležbo na licitaciji odklonil z motivacijo, da ima že izkušnje s takimi nabavami, da je inozemska konkurenca prehuda, da nima pri upravi nobenega znanca in da je brez osebnega znanja pač težko priti do take nabavke. Osobito je to težko, če je podjetje novo in malo, da si sicer zmožno za dobavo. Tudi v zasebni trgovini je tako, da se podjetnik vedno raje poslužuje starih trgovskih zvez, ki so danes v inozemstvu. Tuzemske tvrdke storijo vse, da v Jugoslaviji onemogočijo postanek in razvoj novih podjetij, da jim tako ostane trg prost. Tako se godi tudi z mnogimi obrtmi. Zato bo še marsikateri obrtnik ali podjetnik izkraval, preden nam bo mogoče zajeziti to tujo konkurenco kljub razmeroma visoki carini, in tudi če bi imeli še tako dobre strokovnjake.

Ako preudarimo današnji položaj industrijskih držav, kjer število brezposelnih rase v milijone, kjer so mnoga stara podjetja že davno križla svoje investicije, vidimo, da je ta-

kemu podjetju vseeno, ali proda blago tudi brez dobička. Taka podjetja delajo z dumpingom, samo da zaposle svoje ljudi, ker bi sicer morale potem davkov plačevati ogromne vsote za podporo brezposelnim. Zato je našim domačim podjetjem konkurenca nemogoča, osobito, ker so še mlada in morajo odplačevati še investicije. Skrbeti morajo za amortizacijo ali vsaj obrestovanje vložene glavnice. Tu ima čisto nepremagljive težkoče tudi oni, ki je strokovnjak. Sicer se vzame s hvaležnostjo na znanje, da bi se potem oblasti skrbelo za boljšo izvežbanje strokovnjakov. Toda to je danes skoraj nemogoče. Vsled brezposelnosti ne dovoljujejo niti zakoni, pa tudi ne stanovske organizacije v večini držav, da bi se zaposlili tujci, pa tudi če bi delali brezplačno, ker bi s tem prikrajšali zaslužek domačinu. Kakor torej kaže, na ta način še dolgo ne bomo prišli do dobrih strokovnjakov.

Pač pa bi bil možen drugi krajši izhod, da se vsaj deloma pride do cilja. Kakor kaže statistika, je v različnih podjetjih pri nas zaposlenih več desetisočev tujih strokovnjakov, dočim domači izvežbani ljudje ne dobijo službenih mest. Mesto, da bi se naši ljudje pošiljali z raznimi podporami v inozemstvo, naj se rajši dajo podpore ali subvencije onim, ki si pridobijo potrebno znanje v domačem podjetju, ki ima inozemca kot strokovnjaka. Mlad človek, ki je dovršil visoko šolo, bi se moral v svojo korist kakor tudi v korist stvari same toliko ukloniti, da bi sprejel tudi mesto volonterja. Seveda bi mu morala biti pristopna vsa potrebna strokovna znanja. On bi moral izprakticirati vsa dela tako v risalnici, kakor pisarni, pa tudi v laboratoriju, pri stroju, ognju, nakovalu ali kotlu. Edinole tak vsestransko usposoben strokovnjak imponira delavcu, osobito starejšemu. Brez take prakse je njegov uspeh, kadar bo samostojen vodja podjetja, nemogoč. Če se usposobi vsestransko, je njegova kalkulacija gotovo točnejša, kakor če stroko pozna samo po knjigi. Seveda se tak volonter, pa naj ima še tako nežne prste, ne bi smel ustrašiti, če bi si roke umazal na kakem železu, oglju ali olju. Kadar bo toliko sposoben, da zna sam lastno-ročno pokazati delavcu, kako se pravilno dela, mu bo uspeh zasiguran v vsakem podjetju. Pri nas uslužbeni tujci to znajo, zato so tudi boljše. Res je, da ni prijetna težka praksa, ali pogovor pravi: »Sila kola lomi«. Treba se je torej podati, če to zahteva zaseben in javen interes. Razume se, da bo marsikateri strokovnjak-tujec skušal prikriti domačinu tajnosti svojega znanja. Toda človek z razvitim razumom, odločno voljo, odprtimi očmi in ušesi bo znal izslediti in spoznati tudi ono, kar se mu prikriva.

S takim vežbanjem strokovnjakov bi pa država morala pričeti najprej sama. To se danes žal ne vrši. Znana so podjetja, kjer je država sama ude-

ležena s svojim deležem, pa ima tako podjetje dobro plačanega tujca-strokovnjaka, ne da bi se skrbelo za njegovo nadomestilo z domačim, četudi bi se to prav lahko zgodilo. Seveda imajo na tem deloma državnem podjetju sosedna industrijska podjetja, ki so v nemških rokah, svoje interese in zato dovolj vzroka, da nastavljajo še nadalje tujce brez potrebe in tudi brez kakršnihkoli zaprek od strani državnih oblasti. Zakaj jim to nastavljanje neovirano uspeva, kljub zakonitim določbam, se ne da konstatirati, temveč samo domnevati.

Gotovo je, da bi v primeru, če bi državna oblast energično posegla vmes, nastal med podjetji nekaj tih odpor. Toda če so se industrijski morali sprijazniti z zakonom, da mora vsako podjetje priznati delavskega zaupnika, ki skrbi, da se delavcu ne godi krivica, tedaj bi se z ministrjalno naredbo in njenim doslednim izvajanjem tudi dalo doseči, da bi se mogli domači strokovnjaki izvežbati tudi v domačih podjetjih. Vse take praktične potrebe se na odlo-

čilnih mestih kaj rade prezrejo. Zato bodi dovoljeno še eno opozorilo merodajnim činiteljem.

Naše časopisje je prineslo vest, da je vlada dovolila neki inozemski tvrdki, da si napravi nekje v sredi-ni države novo tovarno za pločnato steklo. Ta tovarna se ima šele zgraditi. Tako poslopje, peči in druge potrebne naprave bodo seveda izvršili tujci-strokovnjaki. Ravno v takem slučaju, kjer se ustanavlja kaka popolnoma nova industrija, bi se moralo izdati dovoljenje le pod pogojem, da je v teku gradbe naprav navzočih eden, več ali vsaj nekaj za to teoretično izučeni oseb, ki bi na ta način dobile tudi praktično znanje in pojme, kje in kako se začne taka proizvodnja. V to bi privolilo vsako podjetje, če bi bil se staval navedeni pogoj, in v teku nekaj let bi imeli dokaj domačih strokovnjakov, ki bi bili res dobro izvežbani.

Gospodu načelniku Milivoju Saviču pa morajo biti hvaležna vsa domača podjetja, ker se tako intenzivno zavzema za domače, s tem pa tudi za državne koristi.

Važne gospodarske razprave v Ženevi.

Ta teden se je pričela v Ženevi važna konferenca Društva narodov o gospodarskih vprašanjih v Evropi. Našo državo predstavlja pod predsedstvom dr. Il'je Šumenkovića 8 delegatov, med katerimi se nahajata tudi tajnik Zbornice TOI v Ljubljani g. Ivan Mohorič. Ta konferenca je le nadaljevanje razprav v mesecu februarju in marcu, ko se je razpravljalo o carinskem premirju. Politika evropskih agrarnih držav, med temi tudi Jugoslavije in sklepi letošnje agrarne konference v Varšavi, kjer se je napravil načrt z zaščito naših agrarnih pridelkov, pa so tako močno odjeknili v drugih državah, da tvori — kakor kaže — glavni predmet ženevskih raz-

prav. Ravno politika agrarnih držav. To potrjujejo tudi zadnje vesti iz Ženeve, ki povedo, da so delegati Romunije, Jugoslavije, Poljske, Bolgarske in Madžarske zahtevali ugodnosti sistem za uvoz poljedelskih proizvodov iz vzhodnih držav v industrijske države. Izgleda, da bo borba huda. Značilno je, da je nemški delegat izjavil, da je Nemčija pripravljena pričeti pogajanja s podonavskimi državami, realog agrarnih držav je bil končno izročen posebnemu odboru radi nadaljnjega obravnavanja.

Za našega obrtnika je to vprašanje jako važno. Če naše države uspejo, bo sloja kmela boljši. Če pa kmet zasluži, zasluži bolje tudi obrtnik.

Obrtno pospeševanje v Avstriji.

Politika gospodarskega srednjega stanu, ki je v bivši Avstriji prodrla v drugi polovici prejšnjega stoletja, je prinesla s seboj poleg zaščite obrtne zakonodaje, kakršne ni bilo v nobeni drugi evropski državi, tudi eno najvažnejših akcij za povzdigo obrtnega stanu: pospeševanje obrta. Začeli so se ustanovljati uradi za pospeševanje obrta, ki so si pridobili ogromne zasluge za obrtnika, dvignili kvaliteto njegovega izdelka: s poukom, preureditvijo delavnic, strokovnim posvetovanjem in podpiranjem v denarju, orodju, strojih, sirovinah i. t. d. Tudi naš državni — sedaj banovinski — urad za pospeševanje obrta je otrok takratnega časa. Ker se danes pri nas mnogo govori o pospeševanju obrta in ker v svoji slabotni državi s polno paro in intenzivno delamo na tem, da dvignemo, okrepimo in oplemenitimo naš se lajni gospodarski stalež — naš obrt, smatramo za umestno, da izpregovorimo nekaj besed o sedanjem obrtno-pospeševalnem delu v Avstriji, kjer

se lahko še danes mnogo lepega učimo na tem polju.

Razbitje obsežnega gospodarskega teritorija bivše Avstro-ogrske na več nasledstvenih držav je postavilo novo avstrijsko gospodarstvo pred težke naloge. Razširjenje skrčenih tržišč in pospeševanje produkcije je postala maksima avstrijske gospodarske politike. To stremljenje je našlo izraza tudi v avstrijskem modernem pospeševanju obrta.

Pred nami leži poročilo Urada za pospeševanje obrta Zbornice za trgovino, obrt in industrijo na Dunaju za leto 1929. Uvodoma povdarja ravatelj zavoda, minister n. r. Heine, da se je posrečilo ne samo avstrijsko obrt vzdržati v produkcijsko-tehničnem pogledu na konkurenčni višini, temveč mu odpreti tudi nova tržišča za njegove izdelke. Dunajski obrtni pospeševalni urad je v ozkem sodelovanju z obrtnimi zadrugami pomagal v prejšem letu 3563 obrtnikom in pomočnikom z Dunaja in Nižje Av-

strijske, da so si v velikem številu tečajev pridobili novega znanja za svoje strokovno delovanje tako v tehničnem kakor v trgovskem pogledu.

Na Dunaju in v večjih krajih dunajskega okoliša je imenovan zavod priredil tečaje za kovinarske stroke o avtogenezem in električnem varenju, galvanotehniki in barvanju kovin, trdem lotanju, postrežbi in nadzorstvu v električnih napravah, tečaje za kurilne monterje in plinske instalaterje, za umetne ključavničarje, za popraviljalce avtomobilov, za lesne stroke tečaje o izdelovanju vozov in karoserij, za stavbne in pohištvene mizarje, za postrežbo in nadzorstvo strojev za obdelovanje lesa. Priredili so se tečaji za pritrjevanje in prirejanje gornjih delov za čevlje, pri krojevalni tečaji za moško in damsko krojaštvo, strokovni tečaji za knjigoveze, za pleskarje in ličarje, za vlagatelje ploč, za električne ure itd.

Poseben oddelek tvori gospodarska posvetovalnica o ureditvi obratovalnic v tehničnem in trgovskem oziru. Lepe uspehe je imela tudi umetno-obrtna posvetovalnica, ki je pripomogla k znatnim izpopolnitvam umetniških obrtov.

Pospeševanje prodaje obrtniških izdelkov je oskrboval poseben oddelek za razstave in sejme, ki je omogočil poldrugsto obrtnikom, da so se udeležili večjih domačih in inozemskih razstav in da so se priredile tudi razne obrtniške in vajenske razstave.

Dobro se je obnesla tudi vajenska posvetovalnica, ki je v času najhujše krize posredovala mesta skoro polovici vseh prosilcev t. j. 1031 učencem in učenkam. Lepe uspehe je pokazalo tudi skrbstvo za telesno vzgojo obrtništva.

Končno je še omeniti, da je izdal zavod na splošnih in izobraževalnih podporah okrog 150.000 šilingov (t. j. nad en milijon dinarjev), na obratnih posojilih čez 100.000 S (ca. 800.000 dinarjev) in na strojnih posojilih ca. S 70.000 (okrog pol milijona Din).

Vse našeto delo je opravil samo dunajski zavod. Veliko obrtnopospeševalnega dela pa so izvršili tudi pokrajinski zavodi pri zbornicah poedinih dežel. Približno sliko si moremo napraviti o njihovem delovanju, ki je šlo po vzoru dunajskega zavoda, ako vpoštevamo, da je teh zavodov še sedem in sicer v Graecu, Lincu, Celovcu, Innsbrucku, Salzburgu, Dornbirnu in za Burgenland začasno na Dunaju. Vsem tem zborničnim zavodom se pridružuje še Obrtnopospeševalni zavod ministrstva za trgovino in promet na Dunaju, ki razpolaga z ogromnimi delavnicami, podobnimi velikim tovarni, kjer se vrše večtedenski in večmesečni tečaji so najraznovrstnejše obrte. Zavod razpolaga poleg vodilnega administrativnega in pisarniškega uradništva s 15 stalno nameščenimi strokovnjaki, ki poučujejo v tečajih, prirejajo strokovna predavanja ter dajejo obrtnikom nasvete. Bogata strokovna knjižnica z nekaj strokovnimi časopisi nudi obrtniku in strokovnjaku najboljše in vrh za samoučeno in izpopolnitev.

Ogromno je to obrtnopospeševalno delo, ako primerjamo naše razmere. Toda taki vzgledi nas ne smejo plašiti temveč le vzpodbujati, da tem energičneje poprimemo za delo. Dela pa je dosti in preveč za vsakogar, kdor hoče v resnici delati.

Nekaj o harmoniji barv in mešanju barv.

Pleskarji in ličarji, pa tudi obrtniki lesnih in kovinarskih strok, ki morajo svoje izdelke radi dovršitve pobarvati s pleskanjem in ličenjem, greše čisto pri sestavi ali pa pri mešanju barv proti temeljnim principom barvne harmonije (skladnosti) in proti načelom za mešanje raznih barv. Zato hočemo v naslednjem približiti kratek pregled in pouk, kako se mora pravilno postopati.

1. Harmonija barv.

Ni vseeno, ali poleg rumene barve deneš modro ali rdečo ali črno ali zeleno. Malo izvežbano oko in nekoliko prirojenega ukusa ti takoj pokaže, da se te in te barve lepo skladajo, da izstopajo in denejo očem prijetno, druge se zopet med seboj tepejo, kriče, naravnost bodejo v oči in ti predmet ne delajo simpatičen. Ker pa je za priljubljenost, privlačnost, pa tudi za ceno predmeta važno, da kupec ugaja, moraš zato gledati, da tam, kjer igra vlogo barva predmeta, a predmet pobarvaš tako, da bo izgledal ukusno, lepo in vabljivo.

Strokovnjaki so iznašli v tem pogledu neka pravila. Tako nudi n. pr. Ostwaldova barvna razpredelitev obrtniku jako pripravno sredstvo, da kombinira pravilne barve, o čemer bomo natančneje govorili še ob drugi priliki.

Kakšen pomen ima poedina barva in katere barve harmonirajo k njej?

Rumene barve: Pomen: svetloba, zlato, veselost. Z njimi se skladajo: rdečerjava, modra, vijolična, siva, črna.

Rudeče barve: Pomen: častitljivost, sijaj, ponos, učinek, občutljivost. Skladne barve: svetlorumena, siva, modrozeleno, črna.

Modre barve: Pomen: mraz (ne uporabljati na večje površine). Z njimi se skladajo: srebrosiva, rumeno-oranžna, rujava in črna.

Oranžne barve: Pomen: toplota, vsiljivost (uporaba za večje površine). Skladnost: siva, modra, rujava, črna, vijolična.

Zelene barve: Pomen: hrepenenje, upanje. Skladnost: siva, rdečevijolična, rdeča, rujava.

Vijolične barve: Pomen: uglednost, prijateljstvo (na večjih površinah hladno, s sivim kombinirano več toplote). Skladnost: zlatorumena, modrozeleno, siva in črna.

Rujave barve: Pomen: mir (uporaba za manjše površine, samo v svetlejših prostorih tudi za večje). Skladnost: topla siva, črna, pisana.

Sive barve: Pomen: siromaštvo, odtujenost, mraz (ni vporabljeni same, pač pa jako učinkujoča z vsemi pisanimi barvami in zlatom).

Črne barve: Pomen: žalost, noč, tema (uporaba za jako male površine). Skladnost: belo, rumeno, zlato.

Zlato: Pomen: častitljivost, popolnost. Skladnost: kakor pri rumenih.

Srebro: Pomen: neumljivost. — Skladnost: kakor pri sivi.

Neskladne so barve: vijolično:rudeča, zeleno-rumena, rdečo-oranžna, modro-zeleno, modro-črna.

2. Mešanje barv.

Iz glavnih (temeljnih) barv rumene, modre in rdeče se dajo teoretično sestavljati pravzaprav vse druge barve.

Z mešanjem glavnih barv dobimo drugorodno: rdeča + modra = vijolična, rumena + rdeča = oranžna, rumena + modra = zelena.

Če se vrši mešanje v določenem množinskem razmerju, dobimo različne odtenke (nijanse) drugorodnih barv, n. pr. iz dveh delov ene in enega dela druge tekle barv: 2 rumena + 1 rdeče = rumenkasto-oranžna, 2 rdeče + 1 rumena = rdečeoranžno, 2 rumena + 1 modre = rumeno-zeleno, 2 modre + 1 rumena = modrozeleno, 2 rdeče + 1 modre = rdečevijolično, 2 modre + 1 rdeče = modrovijolično.

Mešanje drugorodnih barv da tretjerodne barve na primer: zelena + oranžna = citronastorudeča, oranžna + vijolična = rujavorudeča, vijolična + zelena = slivnozeleno.

Dalje da: cinober + karmin = škrlatnorudeče, karmin + ultramacin = purpurno.

Ako se takozvanim pisanim barvam dodasta nepisane, t. j. bela ali črna, dobimo nečiste ali kalne mešanice: rumeno + belo = krem, karmin + belo = roza, modro + belo = svetlomodra, cinober + belo = mesena, oranžna + bela = frer, zelena + bela = svetlozelena, vijolična + bela = lila. S črno mešana rumena =

olivna, rudeča = temnorudeča, modra = temnomodra, oranžna = rujava, zelena = temnozeleno, vijolična = temnovijolična.

Zmes bele in črne da razne sive barve.

Barvanje medenine (mesinga).

Nekaj receptov za barvanje sijajnih medeninastih predmetov.

Zelenkasto: 8 g modre galice, 2 g salmijaka, 100 ccm vode. **Cimetnorujavo:** 10 kalijevga klorata, 10 modre galice, 1000 vode. **Roza:** 29 modre galice, 10 vinskega kamna, 20 thiosulfata, 400 vode. Ta barva postane poznejše modra. Če se doda še 20 g žveplenokislega železnatega oksidulamnijaka in 20 g natrijevega thiosulfata, se menjajo barve od rumene na roza in modro, potem pride zopet rumena in končno siva.

Rujavkastorumenno, krasno rdeče svetlikajoč: 250 vode, 5 kalijevga klorata, 2 ogljikovokislega niklovega oksida in 5 niklove soli. **Temnorujavo:** 5 kalijevga klorata, 10 niklove soli, 250 vode. **Rudeče:** 250 vode, 5 duripigmenta, 10 kristalne sode; ta barva postane poznejše modra, svetlomodra in končno bela.

Mavrične barve nastanejo, če se medeninasti predmet vtakne v raztoplino 5 g modre galice, 5 g vinskega kamna in 15 g podžveplenokislega natrija v 375 ccm vode.

Krasne marmornate risbe na mesingasti pločevini nastanejo, če se jo razgreje na 100 stopinj, porše s jvinčenosolno raztoplino, ki se okrepi s trogantom in če se nato obdeluje z raztoplino 50 podžveplenokislega natrija in 15 g svinčenega sladkorja in 750 ccm vode. (Konec).

Dipl. teh. Tone Poljšak:

Obrtnik in elektrika.

(Nadaljevanje.)

Kot že omenjeno, se števec namesti v stalno dostopnem prostoru z neprevelikimi diferencami temperature. Če imamo priključeno samo napeljava za luč, se postavi normalno samo en števec. Ako pa se poleg luči montirajo tudi motorji ali drugi aparati, se pa postavi dva števca, ker imamo običajno za motorje cenejšo tarifo. Števec se montirajo na posebne števene plošče ali pa se zgradi kar skupno z razdelilem. Števene plošče so iz marmorja, izolirnega materiala ali pa v novjšem času tudi iz emajlirane pločevine. Števec sam, pokrovec na števecu, kjer so priključki in pa števena plošča so od elektrarne plombirani tako, da se ne morejo odpreti oziroma demontirati ali regulirati, kajti delovanje števca se lahko kontrolira tudi, če je zaprt.

Umetno je, da vsakdo sam od časa do časa kontrolira števec, če pravilno deluje, ker si na ta način lahko prihrani precejšnje vsote za slučaj, če števec ne kaže prav ali pa, če stalno kaže uporabo radi kakšne napake (stika ali slabe izolacije) v inštalaciji. Ker bo to gotovo vsakogar zanimalo, navajam v sledečem dva najenostavnejša načina za splošno kontrolo števcev.

V inštalaciji ugasnemo vse luči in izključimo eventuelne druge aparate. Prepričamo se, da števec stoji. Nato pogledamo na uro in vključimo n. pr. dve žarnici po 25 vatov, torej skupno 50 vatov. Pustimo jih priključene toliko časa, da nam porabijo 100 vatnih ur ali 0.1 KWh (kilovatno uro). Ker pri obtežbi 50 vatov v eni uri porabimo 50 Wh (vatnih ur), moramo pustiti žarnice priključene dve uri, da nam porabijo 100 Wh ali 0.1 KWh ali 1 HWh. Nato žarnice ugasnemo in pogledamo na števec, koliko nam kaže več kot popreje. Če diferenca ni večja od 5%, potem bode števec kazal dosti pravilno; kajti na posebno natančnost pri tej meritvi ne moremo računati zato, ker žarnice

(Nadaljevanje na 3. strani.)

KAJ JE NOVEGA.

Borzno poročilo. V prošlem tednu so stale tuje valute v dinarjih povprečno: Berlin (nem. marka) 13.48, Budimpešta (madžarski pengő) 9.89, Curih (švicarski frank) 10.96, Dunaj (avstrijski šiling) 7.96, London (angleški funt) 274.57, Newyork (dolar) 56.43, Pariz (francoski frank) 2.22, Praga (čehoslovaška krona) 1.86, Trst (italijanska lira) 2.96.

Obrtni dan so praznovali na Hrvaškem v nedeljo obrtniške organizacije, udružene v »Savezu hrvatskih obrtnika«, ki je imel v Zagrebu veliko obrtniško zborovanje, na katerem se je govorilo o obrtnem zakonu, o železnica, o zavarovanju obrtnikov in o strokovnem šolstvu.

Zakon o zgradbah (stavbni red), ki naj bi veljal za celo državo, je bil prošle dni v razpravi v plenumu Vrhovnega zakonodajnega sveta, ki ga je pred dobrim mesecem vrnil v izpopolnitev, ter je upati, da bo ta važni zakon končno vendarle uveljavljen z onimi izpremembami, kakor so jih predlagale gospodarske organizacije.

Carinski spor utegne nastati med Čehoslovaško in Madžarsko, ker potече veljavnost obstoječe trgovske pogodbe s 15. decembrom in ker radi pasivnega zadržanja Čehoslovaške nastane po tem dnevu brezpogodbeno razmerje, ki utegne dovesti do medsebojnih uvoznih prepovedi in tako do nekake carinske vojne.

Proti sovjetskemu dumpingu, t. j. prodaji blaga za slepo ceno, ki so ga naperili ruski sovjeti proti inozemskim tržiščem in ki je povzročil osobo v lesni in žitni trgovini velike potrebe, so začele evropske države organizirati protiakcijo, da se ruske-mu dumpingu onemogoči nadaljnji konkurenčni pritisk.

Rudnik srebra, bakra in svinca nameravajo odpreti na Kozjeku, obmejnem hribovju nad Marenbergom v Dravski dolini.

Pri parlamentarnih volitvah na Poljskem, ki so se vršile v nedeljo, je dobila vladna stranka maršala Pilsudskega veliko večino, tako da je v bodoče Pilsudskemu zagotovljena parlamentarna podpora, ki jo je doslej pogrešal radi opozicije večinskih strank.

Načrt avtomobilske ceste Maribor-Beograd-Djevdjelija je po izjavi ministra za finance dr. Stanka Švrljuge že izgotovljen in bo stala okrog 2 milijardi dinarjev.

Trošarina se bo pobirala tudi od brezalkoholnih pijač, kakor je izjavil v Mariboru minister za finance, in namerava se predpisati, da se smejo izdelovati take pijače samo iz sadnih sokov in grozdja.

Zakon o upravnem postopanju, ki urejuje postopanje upravnih oblastev v vseh instancah za celo državo enotno, je predložil predsednik vlade Nj. Vel. kralju, ki ga je 19. t. m. podpisal.

Italijanska fašistovska vlada znižuje plače uradništvu za 12%, o čemer namerava prihraniti v svojem jako pasivnem državnem proračunu okrog ene milijarde lir, a bo na drugi strani še povečala nezadovoljstvo v vrstah uradništva, ki že sedaj ni moglo izhajati.

Karadjordje, katerega je letošnje poletje poškodeval italijanski parnik »Morosini«, je že toliko popravljen, da bo začel z redno vožnjo že kmalu po božiču.

Novih 17 milijonov gradbenega kredita so dobila pristojna ministrstva za zgradbo, asfaltiranje in tlakovanje ljubljanskih cest, s čemer bo doseg za zgradbo carinarnice in cest dovoljena vsota še 27 milijonov Din.

Združitev Zbornice TOI v Vel. Bečkeru z zbornico v Novem Sadu je predlagala novosadska komora, češ da gre za zaokrožen gospodarski okoliš in sta dve komori nepotrebni.

Mednarodna cena bakru je prošle dni vsled sklepa kartela zopet začela rasti, tako da je pridobila v treh dneh skoro 26%, to je od 9.80 na 12.30 centov cif evropska luka.

Zagrebske banke so znižale obrestno mero na vloge od ¼ do 2%, kar naj bi pripomoglo tudi k znižanju obrestne za kredite.

MEDIĆ-ZANKL

tvornice olja, firneža, lakov in barv (boja)

d. z. o. z.

Centrala v Ljubljani * Lastnik Franjo Medić
Tovarne: Ljubljana-Medvode-Domžale
Podružnice in skladišča: Maribor, Novisad

Lastni dom. proizvodi: laneno olje, firnež, vse vrste lakov in emajlno lakastih barv, oljnatih barv, kemijsko čistih, olepšanih in navadnih prstenih barv vseh vrst in nijanc, steklarski kit, čopiče znamke „Meraki“ in sploh vse v barvarstvo stroko spadajoče blago za obrtnike, trgovino, industrijo, za železnice, pomorstvo in zrakoplovstvo po solidnih cenah in točni postrežbi

lahko rabijo par vatoev več ali manj kot je na njih napisano. Pri števeh starejšega tipa, ki imajo kazalec, samo za uporabo 0.1 KWh, lahko prav natančno odčitamo, kar pa pri števeh s številkami, pri katerih zadnje številke kažejo desetinke kilovatne ure ali hektowatte, ni mogoče. Če bi pri takem števcu hoteli napraviti kontrolo po gornjem načinu, bi morali pustiti števec teči vsaj s toliko obtežbo in toliko časa, da bi prišle zadnje številke enkrat naokrog, t. j. da bi porabili 1 KWh.

Ker je pa to predolgotrajno, navajam drug primer kontrole, ki je še hitrejša in natančnejša od prve. Na vseh novejših števcih je na tablici zaznamek, kolikokrat se kotvica števca zasuje pri zabeleženju ene kilovatne ure, na primer: »1000 obratov kotvice = 1 KWh« ali »1500 Umdr. = 1 KWh« ali podobno. Vzemimo, da je na našem števcu označeno 2000 obratov = 1 KWh. Primer kontrole je sledeči:

Izključimo vse žarnice ter se prepričamo, če števec stoji, nakar vključimo žarnico za 40 Watt. Stopimo k števcu in opazujemo skozi malo odprtino vrtenje kotvice. Videli bomo, da ima kotvica na enem mestu rdeč znak. Vzamemo uro s sekundnim kazalcem, opazujemo uro in kotvico istočasno ter si zapomnimo stanje ure v momentu, ko je rdeče označeni del kotvice šel mimo. Potem šteje mo obrate kotvice in sicer jih šteje mo na primer deset ter hitro pogledamo na uro in dobimo, da je za deset obratov števec rabil čas 430 sekund. V desetih obratih je števec zabeležil 10 : 2000 = 0.005 KWh ali 5 Wh (wattnih ur). Žarnica 40 vatov je gorela 430 sekund. Torej je porabila $40 \times 430 = 17200$ vatnih sekund. Ker ima ura 3600 sekund, znaša torej uporaba o vatnih urah $17200 : 3600 = 4.77$ Wh. Izračunali smo torej, da je žarnica v času, ko je števec zabeležil 5 Wh, uporabila 4.77 Wh, kar je razlika v dopustnih mejah.

(Nadaljevanje sledi.)

Tečaji.

Tečaj za čevljarstvo pri krojačevanju v Ljubljani. Kraljevska banska uprava Dravske banovine, referat za pospeševanje obrti v Ljubljani, namerava dne 2. decembra t. l. otvoriti tečaj za čevljarstvo pri krojačevanju v Ljubljani. Tečaj bo vodil strokovni učitelj gosp. Steinman Josip ter se bo vršil pouk v prostorih Tehniške srednje šole. Pred božičem se bo poučevalo po trikrat na teden, po božiču pa vse delovne dni. Interesenti naj prijavijo svojo udeležbo najkasneje do 29. novembra t. l. pri referatu za pospeševanje obrti, Krekov trg št. 10, kjer dobe vse potrebne informacije.

Pri krojačevanju tečaj za krojače in šivilje v Ljubljani. Kraljevska banska uprava Dravske banovine, referat za pospeševanje obrti v Ljubljani, ponovno opozarja krojače in šivilje, da se oba tečaja v Ljubljani v kratkem pričeta. Interesenti naj svojo udeležbo priglasijo najkasneje do 15. decembra t. l. referatu za pospeševanje obrti v Ljubljani, Krekov trg št. 10. Oba tečaja bo vodil strokovni učitelj g. Knafelj.

Tečaj za pršenje barv. Zavod za pospeševanje obrta Zbornice TOI priredi od 3. do 13. dec. t. l. v Ljubljani dnevni tečaj za pršenje barv na les, kovine, pletenine ter večerni tečaj za pršenje barv na usnje in čevlje. Poučeval bo poseben strokovni učitelj, ki ga je dal zavodu na razpolago Za-

vod za pospeševanje obrta na Dunaju. Pouk se bo vršil predvideno v dnevnem tečaju v dveh skupinah po največ 15 udeležencev, razdeljeno na dopoldne in popoldne. Opozorjamo na ta tečaj osobito ličarske in plesarske mojstre, mizarje, strugarje, kovinarne obrtnike, ki potrebujejo pleskanje in ličanje za dovršitev svojih izdelkov, ter usnarje in čevljarne mojstre. Ker se bo moglo sprejeti v tečaj le omejeno število udeležencev, se bo dala prednost mojstrom, pomočniki pa se bodo sprejeli le izjemoma po razpoložljivosti prostora. Za dnevne tečaje je določena pristojbina za mojstre 200 Din, za pomočnike pa 100 Din, za usnjarsko-čevljarne večerni tečaj pa za mojstre usnjarske stroke 100 Din, čevljarne stroke in pomočnike obeh strok pa 50 Din. Prijave za udeležbo je poslati Zavodu za pospeševanje obrta Zbornice za TOI v Ljubljani najkasneje do 25. novembra, na poznejše prijave se ne bo oziralo.

Naročnike v Ljubljani

opozarjamo, da poravnajo naročnino za leto 1930 najkasneje do 1. decembra t. l. Po 1. decembru se bo naročnina pobirala po inkasantu in se bo radi stroškov inkasiranja povišala naročnina za 10% tako, da bo znašala naročnina skupaj Din 44.—.

Uprava Obrtnega Vestnika.

Ljudska univerza za vaje.

V ponedeljek 17. novembra ob pol 7. zvečer se je vršilo v veliki dvorani Mestnega doma v Ljubljani tretje predavanje, ki ga je priredila za vaje Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani. Predaval je g. Puhar, uradnik Higijenskega zavoda kraljevine Jugoslavije, o temi »Alkoholizem«. Navzočih je bilo kakih 400 vajecev. Kako se zanima obrtni naraščaj za poučna in koristna predavanja, je dokaz ta, da je obisk vsakega predavanja številnejši. Osobito na tem večeru smo opazili mirno in pazljivo vedenje vajecev in ukažljivo zanimanje za predavanje, ki bo brezdvomno v korist za duševni in telesni razvoj še nepokvarjene mladine. Gospod predavatelj pa je tudi znal vzbuditi pozornost in zanimanje za njegovo res krasno predavanje. V svojih petdesetih izjavah jih je opisal zle posledice alkohola pri odraslih in še posebno pa pri mladini. Primerjal je solidnega človeka s pijancem v zdravstvenem, duševnem in pridobitnem oziru. Navajal je nesreče, revščino, boleznin itd., ki jih povzroča alkohol v vsaki družini alkoholika ter žalosten konec pijanca in njegove družine, ponajveč v bolnici, na cesti, v kaznilnici, norišnici ali pa v samomoru. Med predavanjem je gospod predavatelj povedal nekaj zelo lepih in resničnih zgodbic, ki se nanašajo na življenje in konec pijanca in njegove družine. Na obrtni naraščaj je napravilo to jako globok vtis. Burno pleskanje je bila najlepša zahvala predavatelju. - Prihodnje predavanje bo v ponedeljek, dne 24. novembra ob pol 7. uri zvečer v Mestnem domu in sicer s skioptičnimi slikami kot rekapitulacija tega predavanja.

Podrobnejšo vsebino tega zanimivega predavanja priobčimo prihodnjič.

Posvetovalnica.

Strokovna šola za kozmetiko. Na vprašanje frizerke K.: Kosmetika (olepšavanje) se poučuje v šoli Helene Penl na Dunaju, Dianabad. Tečaj traja dva meseca in se vrši pouk samo dopoldne. Vezbanje opravljajo učenke ena na drugi, da vidijo in same čutijo vse prijeme. Kosmetična dela se vrše najprej na modelih iz gipsa. Vezba se v ravnanju s parnim aparatom, v električni vibracijski masaži, vseh obkladalnih metodah, parafinskih maskah in gojenju kože. Poučuje se tudi gojenje rok in nohtov. Predava se o delovanju in lastnosti kože, o kozmetični kemiji. — Šolnina znaša 300 šilingov (2400 Din), druge pristojbine 40 šilingov (320 Din).

Važna naredba za elektr. instalacije.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine je z naredbo z dne 23. septembra 1930. VIII. No. 6268, izdala vsem sreskim in mestnim načelstvom ter sreski izpostavi v Škofji Loki okrožnico, ki se nanaša na oddajo električnega toka, odnosno na izvrševanje instalacij, v kateri pravi:

»Strokovna zadruga konc. elektrotehnikov za Slovenijo v Ljubljani je vložila predstavko zoper postopanje nekaterih elektrarn za oddajo toka, ki ne dopuščajo izvrševanja elektroinstalacijskih del, zlasti hišnih priključkov konc. obrtnikom, temveč izvršujejo vsa ta dela v lastni režiji po lastnih organih in odklanjajo dobavo toka naročnikom, ki oddajo izvršitev napeljave samostojnemu elektroinstalaterju. S takim postopanjem onemogočajo elektrarne, da bi upravičeni obrtniki mogli izvrševati svoj obrt, z izključenjem konkurence pa določajo mestoma višje cene tako za izvršeno delo kakor za dobavljeno blago, ne ozirajo se na to, da se naročnikom tudi jemlje možnost izvršitve po konkurenčnem obrtniku.

Ta prisvojena monopolna pravica omenjenih elektrarn ni utemeljena v gospodarski potrebi njih obratov, nasprotuje pa tudi veljavnim zakonom predpisom.

Po čl. 1., odst. 1., zakona o pobijanju draginje življenjskih potrebščin z dne 30. decembra 1921. Uradni list št. 6/5 iz leta 1922 je namreč razsvetljavo, torej električni tok, prištevati k življenjskim potrebščinam. Ministrstvo za socialno politiko ima po tem določilu skrbeti zato, da ima prebivalstvo naše kraljevine v zadostni količini in po zmernih cenah vseh življenjskih potrebščin; med temi pa se navaja tudi razsvetljava in kurjava. Odrekanje dobave, oziroma prodaje toka je iz uvida omenjenih razlogov po tem zakonu kaznivo, če tudi bi se opiralo samo na razlog, da se dobava toka odkloni, ako se instalacija ne izvrši v lastni režiji elektrarne.

Po navedenem so elektrarne sicer slejkoprej upravičene vršiti hišne priključke same, nikakor pa niso upravičene prisvajati si nekako monopolno pravico pri izvrševanju električnih instalacij (od števca) dalje, katere morajo pripuščati v izvršitev tudi koncesioniranim instalaterjem. Ne more pa se jim kratiti pravica, da zaradi nemotenega obratovanja svoje centrale in zaradi kontrole nad pravilno izvršitvijo instalacijskih del poprej pregledajo in odobre načrt vsake nameravane instalacije in da pregledajo izvršitev tozadevnih del, za pregled in nad-

zorstvo pa od strank zahtevajo primerno odškodnino.

Opazilo se je, da si s pripustitvijo opravičenih obrtnikov k omenjenim delom elektrarne nikakor ne skredujejo svojih obratnih uspehov, nasprotno pa so jim konc. elektroinstalaterji v lastnem interesu obenem akviziterji za oddajo toka.

Opozorite na ta izvajanja vse elektrarne svojega področja, ki so morda doslej same izvrševale električne instalacije, posebno jih opozorite še na posledice, če bi na svojem postopanju in s tem izrabljenju svojega položaja kot dobavitelje toka vztrajale. Poročajte mi v vseh primerih, ko bi se elektrarne branile slediti prednjim navodilom.

Prednja navodila pa ne veljajo za one zadržane elektrarne in zadržane ustanove, ki so po svojih pravilih omejene na člane tako, da smejo le tem oddajati električni tok.

Opozarjamo vse elektroinstalaterske obrtnike na to naredbo, da se bodo vedeli ravnati, ako jim bo delala kaka elektrarna težkoče.

IZ ORGANIZACIJ.

Poročilo o obnem zboru Zadruga krojačev in krojačic za radovljiški okraj v Radovljici priobčimo vsled pomanjkanja prostora v prihodnji številki.

Prihodnjič priobčimo tudi resolucije, ki so bile sprejete na obnem zboru Obrtniškega društva v Laškem.

Uredništvo.

* * *

Predavanja v Zagorju - Toplicah. Našo notico v zadnji številki popravljamo v toliko, da priredi serijo predavanj v Zagorju-Toplicah ne Obrtno društvo v Trbovljah, temveč Obrtno društvo v Zagorju. — Ponovno opozarjamo zagorske obrtnike na to lepo akcijo in jih pozivamo, da se v čim večjem številu udeležijo predavanj in da vplivajo tudi na pomočnike in vajece, da se odzovejo vabilu.

* * *

Strokovna zadruga tesarskih in studenčarskih mojstrov v Mariboru je imela 2. novembra t. l. v Murski Soboti odborovo sejo.

Načelnik g. Leopold Petschar je uvodoma poročal o dosedanjem delovanju zadruga in predlagal, naj mojstri gledajo na red, da se šušmarstvo zatira in vsako neupravičeno delo šušmarjev zadrugi naznani.

Nadalje je poročal, da dosedanje prijavljanje in odjavljanje obrtnih pomožnih delavcev ne odgovarja predpisom. — Vsak član je po § 5 zadrugnih pravil dolžan prijaviti in odjaviti pri zadrugi vsakega obrtn. pomožnega delavca, vstevši vajece, v teku 8 dni po vstopu in izstopu iz dela in sicer tudi one delavce, ki niso oproščeni pomočniki, pač pa so v tesarski obrti zaposleni s tesarskim orodjem.

Načelnik predlaga, naj si zadruga nabavi 100 komadov prijavnih blokov, ki veljajo Din 800.—. Prijavne bloke bo zadruga poslala vsem članom zadruga, tako da bo prijava in odjava obrtnih pomožnih delavcev v evidenci.

Soglasno se sklence, da se kaznuje izostajanje od odborovih sej, sestankov in obnemih zborov z globo Din 100, opuščanje prijav pa z globo Din 20.

Načelstvo.

Pridobivajte našemu listu vedno nove naročnike!

OBRTNIŠKO-TRGOVSKO ZBOROVANJE V TRBOVLJAH.

Trgovski gremij, Društvo hišnih posestnikov, Zadruga krojačev in krojačic ter Zadruga čevljarjev sklicujejo hišne posestnike, trgovce in obrtnike na skupno zborovanje v četrtek, dne 20. novembra 1930 ob 15. uri v »Sokolski dom«.

Dnevni red:

1. Poročilo o občinskem gospodarstvu in občinskih financah.
2. Tolmačenje krize v rudarski industriji.
3. Poročilo o davkih in avtonomnih dokladah.
4. Predavanje o napovedi pridobnine in zgradarine.
5. Inštaliranje vodomeroev.
6. Predlogi in nasveti.

V interesu vseh hišnih posestnikov in obrtnikov je, da se tega zanimivega predavanja udeležijo.

Obrtna zadruga čevljarjev za srez Laško v Trbovljah.

RAZNO.

Obrtniški koledar. Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani opozarja cenjene naročnike, da ima samo še nekaj izvodov Obrtniškega koledarja za leto 1931. Kdor želi imeti priročni žepni koledar, ki vsebuje izredno lepo in za obrtnika poučno gradivo, naj si ga takoj naroči, ker bo v nekaj dneh popolnoma pošel.

Statistični podatki o zavarovanju delavcev. Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani objavlja za mesec oktober izkaz, ki kaže, da je bilo skupno število zavarovanih v oktobru 2345 (moških 1366, ženskih 979), povprečna dnevna zavarovalna mezda 2,675.254 Din (m. 2,031.573-60, ž. 643.680-40 Din).

Konferenca o davku na poslovni promet. Za izvajanje zakona o skupnem davku na poslovni promet je treba sestaviti posebno tarifo za poedine predmete. V vseh proizvodstvenih in uvoznih korporacijah se vrše konference, na katerih se zbira in proučuje material, na podlagi katerega bodo izračunane davčne postavke. Ko bo ves material pripravljen, sestavijo gospodarske ustanove skupno svoj osnutek tarife in ga izročijo finančnemu ministrstvu. To delo bo pa trajalo več mesecev.

Stališče zasavskih mesarjev. Ker se je v zadnjem času po listih trdilo, da prodajalci zasavski mesarji s prevelikim dobičkom, je sklicala mesarska zadruga

za litjski sodni okraj v ponedeljek sešestanek pri Borišku v Litiji, kjer so njeni člani po daljšem posvetovanju soglasno ugotovili, da nihče od njih ne pretirava cen in da je meso le tedaj malo dražje, kadar pada cena kože in loja. V dobi rudarske krize v zagorski kotlini so mesarji prodajali meso celo pod ceno, ki je bila določena od strani litjskega sreskega načelstva. Zadruga želi, da bi pristojno oblastvo odredilo komisijo, ki naj bi se prepričala o resničnosti njenih navedb.

DOBAVE.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 24. novembra t. l. ponudbe za dobavo pečatnega voska; direkcija državnega rudnika na Kreki pa do 27. novembra t. l. za dobavo karbidnih svetiljk. Predmetni oglasi so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled. — Direkcija drž. rudnika v Zenici sprejema do 27. novembra t. l. ponudbe za dobavo konopljevih cevi. Pri intendanturi Savske divizijske oblasti v Zagrebu se bo vršila dne 29. novembra t. l. ofertalna licitacija glede dobave drv, pri Direkciji drž. železnic v Subotici pa glede dobave materiala za ojačenje mostov in oddaje predmetnih del. Predmetni oglasi so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.

Dobave. Strojni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 25. novembra t. l. ponudbe glede dobave žičnikov; do 28. novembra t. l. pa glede dobave brusnih kamnov. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku). — Direkcija državnih rudarskih podjetij v Sarajevu sprejema ponudbe glede dobave zidane peči ter glede dobave kompletne izvozne naprave. — Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 26. novembra t. l. ponudbe glede dobave žice, jeklenih krtač itd. — Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 26. nov. t. l. ponudbe glede dobave 800 kg minijevne barve, 300 kg firneža, 200 kg vijakov, 5800 m jeklenih vrvi, razne žice, cevi, kolen in cevi, klešč za zavijanje cevi, raznega orodja itd. — Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 2. decembra t. l. ponudbe glede dobave delov koles za jamske vozičke. — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 2. decembra t. l. ponudbe glede dobave svedrov, 150 m transmisijskih jerm-

nov, raznega železa, pločevine, jermenic, zakovic, kovinskih žaglic, 5 elektromotorjev, raznega orodja, 3000 komadov zatikalcev in 3000 kg bencina. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 2. decembra t. l. pri Direkciji drž. železnic v Zagrebu glede dobave električnega motorja; pri Direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave vrvi, platna za signalne zastavice, platna za ribanje poda in cunj za snaženje; pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave materiala za kolosek; dne 3. decembra t. l. pa glede dobave žičnikov in pločevine; pri Upravi državnih monopolov, ekonomski oddelek v Beogradu glede dobave 120.000 kg kartona. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled). Dne 2. decembra t. l. se bo vršila pri Dravski finančni direkciji v Ljubljani ofertalna licitacija glede dobave tražarskih kožuhov za organe finančne kontrole; dne 3. decembra t. l. pri Direkciji državnih železnic v Ljubljani, gradbeni oddelek, glede dobave Garvens-črpalk, štedilniškega okovja, žičnih krtač, žaglinih listov, žičnikov, stojalnih vijakov, svinca, spajalnega kositra itd. (Pogoji so na vpogled pri omenjenih direkcijah).

Prodaja lesa se bo vršila dne 3. decembra t. l. pri Direkciji šuma brodske imovne občine v Vinkovcih. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani).

Prodaja starega papirja. Dne 4. decembra t. l. se bo vršila pri računsko-ekonomskem oddelku ministristva za zgradbe v Beogradu ofertalna licitacija glede dobave 22.636 kg starega papirja. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku).

Dobave. Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 28. novembra t. l. ponudbe glede dobave 65 komadov vrčev za olje in petrolej, 50 komadov mrež za gramoz in ca. 1000 komadov pil. — (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku). — Direkcija drž. rudnika

Kakanj sprejema do 26. novembra t. l. ponudbe glede dobave 500 komadov malih in 300 komadov velikih zvonjakov iz kovanega železa; do 27. novembra t. l. pa glede dobave 10.000 kg krompirja. — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 28. novembra t. l. ponudbe glede dobave raznega okovja. — Direkcija državnega rudnika Zabukovca pri Celju sprejema do 4. decembra t. l. ponudbe glede dobave 300 kub. m jamskega lesa. — Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 5. decembra t. l. ponudbe glede dobave jekla in železa, raznega električnega materiala ter glede dobave 4000 kg transformatorskega olja. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled). — Dne 3. decembra t. l. se bo vršila pri računsko-ekonomskem oddelku ministristva za zgradbe v Beogradu ofertalna licitacija glede dobave 900 komadov niznih telefonskih aparatov; dne 5. dec. t. l. pa glede dobave 10.000 kg nišadorja in 20.000 kg modrega kamenja. (Oglasa sta na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku).

Licitacija za dobavo umetnega strešnega krja, ki bi se imela vršiti pri Direkciji državnih železnic v Ljubljani dne 25. novembra, se bo vršila dne 19. decembra t. l.

Avtogenske varilne aparate

„GRIESOGEN“

in vse različne potrebščine

za avtogensko varenje

ima stalno v zalogi trdka

FELIKS TOMAN ml.

Ljubljana

Resljeva cesta 30

Naiboliši

firneži, laneno olje, vse vrste lakov in emajlno lakastih barv, kakor tudi kemijsko čistih, olupanih in navadnih prstenih barv vseh vrst dobite po nizki ceni pri trdku

Alojzij Keber,

Ljubljana, Marijin trg 8.

Detaljna zaloga DUKO-lakov po tvorničkih cenah. — Antoxid barve zoper rjo.

Inserati

Obrtnem Vestniku

imajo

siguren uspeh

Zato naprošamo vse obrtnike, da od svojih dobaviteljev preskrbe inserate za svoj obrtniški list.

Železnina orodje, okovje, itd.

Porcelan

Steklenina

BOGDAN ŽILIČ

LJUBLJANA, Dunajska c. 11 (poleg Figovca)

Urarji in mehaničarji

Vse posamezne gramofonske dele

po vzorcih, kakor tudi za specialne gramofonske znamke, dalje vsakovrstne

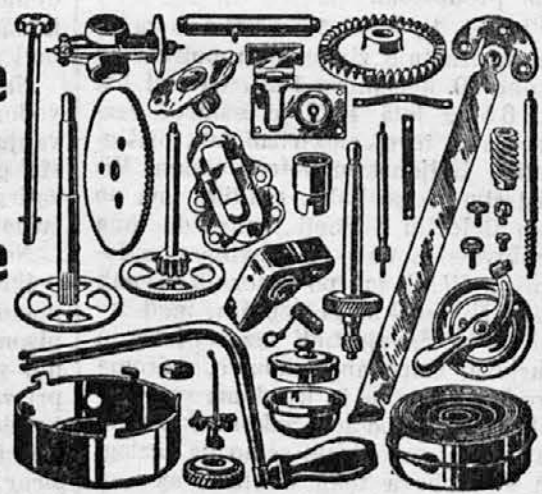
gramofonske igle

dobavlja točno in po ugodnih cenah

tovarniška zaloga gramofonov, plošč in gramof. sestavnih delov

„Gramofon“ A. Rasberger

Izvršuje za Vas vsa kočljivejša in zamudna popravila. Izdelujemo zobna kolesa, valjke, gonila itd.

KREDITNO DRUŠTVO MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

dovoljuje posojila na menice in kredite v tekočem računu vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam